

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Katedra veřejné správy

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Porovnání exekuce správní a soudní

Daniel Karlík

2018

Vedoucí bakalářské práce: Judr. Tomáš Louda Csc.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Porovnání exekuce správní a soudní“ zpracoval samostatně a uvedl jsem všechny použité prameny.

V Plzni dne .....

.....

Daniel Karlík

Poděkování

Mé poděkování patří vedoucímu přednášené bakalářské práce Judr. Tomášovi Loudovi Csc. , který mi poskytl odborné vedení a užitečné rady při jejím zpracování.

Obsah

ÚVOD.....	5
1. HISTORIE EXEKUČNÍHO PRÁVA.....	6
1.1. Římské právo.....	6
1.2. Středověké exekuční řízení.....	8
1.3. Exekuční řád z roku 1896.....	9
1.4. Exekuční řízení za první republiky.....	10
1.5. Situace po roce 1989.....	10
2. EXEKUCE OBECNĚ A JEJÍ DRUHY.....	12
3. EXEKUCE SOUDNÍ.....	14
3.1. Předpoklady exekuce.....	14
3.2. Exekuční titul.....	20
3.3. Exekutor a jeho činnost, Exekutorská komora ČR.....	22
3.4. Průběh exekučního řízení.....	24
3.5. Jednotlivé způsoby exekuce.....	26
3.5.1. Exekuce na peněžité plnění.....	27
3.5.2. Exekuce na nepeněžité plnění.....	31
4. EXEKUCE SPRÁVNÍ.....	34
4.1. Předpoklady exekuce.....	34
4.2. Exekuční titul.....	35
4.3. Průběh exekučního řízení.....	35
4.4. Jednotlivé způsoby exekuce.....	38
4.4.1. Vymáhání na peněžité plnění.....	38
4.4.2. Vymáhání na nepeněžité plnění.....	39
5. POROVNÁNÍ EXEKUCÍ.....	42
ZÁVĚR.....	44
POUŽITÉ ZDROJE.....	46

ÚVOD

Tato bakalářská práce se zabývá porovnáním exekucí správních a exekucí soudních. Cílem této práce je vylíčení těchto dvou typů exekucí a jejich porovnání. Zaměřím se zde na detailní popis exekuce soudní, která se řídí občanským soudním řádem a exekučním řádem a na popis exekuce správní, kterou upravuje správní řád a daňový řád. Bakalářskou práci jsem upravil do několika kapitol a podkapitol.

První kapitola této práce pojednává o historii exekučního práva. První zmínky o exekucích nalézáme již v Římském právu v Zákoně dvanácti desek. Exekuce se do období středověku nadále vyvíjí, ovšem největší rozvoj této právní úpravy nastává v roce 1896, kdy byl vydán nový exekuční řád. Za První republiky nastává několik změn v procesním právu. Exekuční řízení se mění na řízení vykonávající. Vzniká i průlom v peněžitém plnění a tím je novela exekuce na srážky ze mzdy. V roce 1963 byl vydán nový občanský soudní řád, který s novelami platí do současné doby. Po roce 1989, pro volnější ekonomiku, vzniká velký nárůst majetkoprávních sporů a proto je v roce 2001 vydána další novela o exekuci. V této novele vznikl nový institut a tím je soudní exekutor. Nejnovější a zároveň největší novelou exekučního řádu je novela účinná od 1. ledna 2013.

Ve druhé kapitole se zabývám termínem exekuce obecně a tím, jaké druhy exekuce v České republice rozlišujeme a jakými právními předpisy se řídí. Také zde popisuji kdy se používá termín exekuce a kdy výkon rozhodnutí.

Třetí kapitola této práce je zaměřena na detailní popis exekuce soudní. Tuto kapitolu jsem rozvrhl do několika podkapitol. Nejdříve jsem se zaměřil, za jakých předpokladů lze exekuci soudní vůbec nařídit, co je exekuční titul a kdy vzniká. Další podkapitolou je vylíčení pojmu exekutor, jeho činnost a činnost exekutorské komory. Dále pokračuji samotným průběhem exekučního řízení a jednotlivými způsoby exekuce.

Ve čtvrté kapitole se soustředím na exekuci správní. I zde popisuji základní předpoklady pro její nařízení, průběh exekučního řízení a jednotlivé způsoby exekuce. Podrobněji zde popisuji exekuci na nepeněžité plnění, která se řídí správním řádem. Exekucí na peněžité plnění, která spadá do daňového řádu, se zabývám jen okrajově.

Závěrečnou kapitolou je samotné porovnání exekuce soudní a exekuce správní. Zabývám se zde společnými rysy jako je jejich účel i nutnost exekučního titulu. Dále zde popisuji rozdílné faktory těchto dvou exekucí.

1. HISTORIE EXEKUČNÍHO PRÁVA

Zdánlivou absenci historického základu existence soudního exekutora popisuje JUDR. Jana Tvrdková, prezidentka Exekutorské komory ČR a soudní exekutorka Exekutorského úřadu Praha 4, takto:

„ Za dobu své existence soudní exekutoři i jejich samospráva překonali všelijaké překážky a někdy lépe, jindy hůře se vypořádali s problémy, které tuto činnost od jejího počátku provázeli. ”¹

Je zřejmé, že exekuce provází lidstvo od vytvoření společenského řádu, kterým se lidské společnosti řídili.

1.1. Římské právo

První zmínky o exekucích nalezneme již ve Starověkém Římě. A to v Zákoně dvanácti desek (Lex duodecim tabularum), psané kolem roku 449 př. n. l. Přesněji v desce třetí. Z počátku proces sestával ze dvou fází, a to před prétozem (in iure) a následně před soudem (apud iudicem), a jehož výrokem (sententia) byl žalovaný odsouzen či osvobozen od žalovaného nároku.

Z desky je zjevné, že jde o personální exekuci, protože dlužník odpovídá za důsledky nesplnění dluhu vlastní osobou.

Časem se žaloby rozšířily a to o *Legis actio sacramento*, která se dělí do dvou stádií (in rem a in personam - na nároky věcné či osobní). Dále o žaloby *legis actio per manus iniectionem* a *legis actio per pignoris*.

* *Legis actio sacramento* - byla žaloba univerzální, mohla mít podobu žaloby věcné i osobní. Žalobce žalovaného vyzývá, aby uznal nebo popřel jeho nárok. Pokud žalovaný nárok uzná vynese se rozsudek. V opačném případě, a to, že žalovaný nárok popře, žalobce žalovaného vyzývá, aby přísahal, že v případě prohry zaplatí částku ve stejné výši nebo popřípadě přijde o svoji svobodu.

* *Legis actio per manus iniectionem* - je exekuční žaloba. Arbitr (soudce) vynese rozsudek, po kterém nastává pro dlužníka neschopného splácet, třicet spravedlivých dnů. Během těchto třiceti dní má dlužník povinnost zaplatit svůj dluh, jinak bude věřitel předveden před praetora (starořímský nejvyšší hodnostář). Před ním bude znovu doslova přednesená formulace žaloby věřitelem. Praetor znovu ověří správnost žaloby a pokud bude věřiteli vyhověno, vyřkne: „Addictio“.

---

¹ TVRDKOVÁ, J. Deset let existence soudních exekutorů. In Sborník vydaný u příležitosti 10. výročí založení Exekutorské komory. Praha: Exekutorská komora České republiky, 2011

V tomto případě si věřitel může dlužníka ponechat v tzv. domácím vězení po dobu šedesáti dnů. Drží ho v okovech, pro které jsou stanoveny přesné parametry a dostává přesné dávky potravy. Věřitel má povinnost během těchto šedesáti dnů dlužníka vyvést třikrát na tržiště. Tam může kdokoliv za dlužníka uhradit jeho dluh, a tím mu zajistit svobodu. Pokud dlužník nebo kdokoliv jiný dluh neuhradí, může věřitel na základě institutu trans Tiberium, dlužníka prodat jako otroka do ciziny či jej usmrtit.

* *Legis actio der pignoris* - nebyla to žaloba v pravém slova smyslu. Sloužila hlavně k vymáhání pohledávek, které měly vztah k veřejnému či sakrálnímu právu. Například v případě, kdy nebyla zaplacená tržobná cena za obětní dobytče. Nezahajovala soudní řízení, sloužila k svémocnému zabránění věci. K jejímu uplatnění stačilo pronesení slavnostních slov. V případě odporu teprve následovalo normální *iudicium*.

Roku 326 př.n.l. nastává zlom v podobě Poeteliova zákona. Tento zákon průběh exekucí zmírnil a byl reformní v tom, že dlužník již za dluhy neručil svým vlastním životem, ale majetkem. Zákon zakazuje věřiteli, aby dlužníka věznil, prodal ho do otroctví nebo ho usmrtil. Dovoloval dlužníkovi dluh dobrovolně odpracovat nebo přiměl dlužníka k nuceným pracím, dokud si dluh neodpracoval.

Kolem roku 17 př. n. l. je vydán Juliův zákon umožňující dobrovolné postoupení celého jmění věřiteli a tím odvrácení osobní exekuce. Dlužník byl takto odsouzen jen k tomu, co nepotřebuje k takové výživě, aby netrpěl nouzí a přitom byla zachována jeho občanská čest. Juliův zákon tedy přináší nové možnosti dlužníkovi, ale jeho význam především spočívá v antickém pojetí cti a morálky, jež převzala římská kultura, a které se dochovalo až dodnes.²

1.2. Středověké exekuční řízení

Exekuční proces ve středověku byl již formálním procesem, tudíž bylo nutné aby obě dvě strany vyhledaly odbornou právní pomoc. To bylo ale velice nákladné a proces měl často zdlouhavý a složitý průběh.

Proces byl nejčastěji veden u zemského nebo městského soudu. Proces se skládal ze tří částí.

* Přípravné řízení

* Líčení pře

---

² BARTOŠEK, Milan. Encyklopedie římského práva. Praha : Academia, 1994. 471 s. ISBN 80-200-0243-X.

* Exekuce - výkon rozhodnutí

Exekuční řízení bylo rozděleno do šesti fází, které na sebe navazovaly a žádná nesměla být vynechána. Věřitel byl označován jako exekvent a dlužník jako exekuta.

1. *Úmluva* je fáze zahajující exekuční řízení. Úmluva byla upomínka, kterou věřitel adresoval dlužníkovi. V upomínce dlužníka vyzýval, aby dobrovolně splnil povinnost, ke které byl odsouzen. Lhůta na provedení úmluvy byla tři roky a osmáct měsíců v zemských letech. Pokud v této době věřitel nekontaktoval dlužníka, tak svůj nárok na vyrovnání ztrácí.

2. Další etapou je *zvod*. *Zvod* následoval pokud nebyla úmluva vyslyšena a tudíž byla neúčinná. Pokud odsouzený *zvod* přijal, byl povinen provést úkony spojené s rozsudkem (vydat statky anebo peněžitou částku). V této etapě exekučního řízení ještě nešlo o držbu.

3. Další fáze se vztahuje jen na exekuci na vydání statku. Nazývá se *obranný list*. Nejdříve o něj musel věřitel zažádat u zemských desek. *Obranný list* byla úřední výzva dlužníkovi od úřadu nejvyššího purkrabího, ve kterém bylo nařízeno, aby statek vydal. V momentě, kdy dlužník neuposlechl, hrozil mu trest smrti za odboj proti právu.

4. Následující fáze se nazývá *panování*. Vztahuje se na vyplacení peněžité částky. *Panování* následovalo po *zvodu*. Věřitel byl oprávněn třikrát navštívit s komorníky od zemských desek statek povinného a odebírat si částku takovou, kolik bylo třeba na pokrytí nákladů z dluhu. Uplatňovala se exekuce na obilí, dobytek atd.

5. *Odhádání* je úředně provedený odhad nemovitosti dlužníka. Pomáhá k zjištění poměru hodnoty nemovitosti dlužníka a prosouzené částce.

6. Finálním krokem exekuce bylo *panování skutečné čili vdědění*. Věřitel, za přítomnosti komorníků, svolal poddané, kteří mu dali slib poddanosti. Před jejich zraky nakonec spálil došek ze střechy stavení, aby symbolicky doložil své právo skutečného vlastníka. Právo nakládat ze statkem podle své vůle.

1.3. Exekuční řád z roku 1896

Jelikož bylo exekuční řízení velice zdoluhavé byl roku 1896 vytvořen nový exekuční řád. Zdoluhavý proces byl způsobený hlavně tím, že se muselo čekat na návrh vymáhajícího věřitele. Dále dlužník musel být informován ze strany soudu o každém kroku, aby se šetřilo újmy jeho práv. Běh exekuce se tedy často protahoval a poměrně často byl přerušen, protože se muselo prokázat, že byl návrh doručen dlužníkovi. Jak jsem již napsal, průběh exekuce se protahoval a dále byl velmi nákladný. Náklady byly velmi vysoké, až dokonce přemrštěné.

Prvotním cílem nového exekučního řádu bylo úsilí vytvořit takovou právní úpravu, která by důsledně oddělila řízení exekuční od nalézacího. Stavělo se na tom, aby se zrychlilo řízení, aby se oběma stranám ulehčilo a hlavně aby bylo účastníkům pomoci při soudním jednání. Poprvé se začalo uvažovat o tom, že by exekuci mohli provádět, kromě speciálních exekučních soudců, i soukromé osoby z úseku soudní kanceláře, tzv. exekuční komisaři. Dalším bodem byla také snaha, aby se kromě exekucí movitých a nemovitých, využívalo jiných efektivních způsobů. V první řadě příkázání pohledávek od podlužníků.

Nový exekuční řád obsahoval dva zákony. A to zákon č. 78/1896 ze dne 27.5.1896, o zavedení zákona o řízení exekučním a řízení zajišťovacím. Tím druhým byl zákon 79/1896, o řízení exekučním a zajišťovacím(exekuční řád). Tento zákon byl složen ze dvou částí. Část první, do které spadalo všeobecné ustanovení, jednotlivá specifika způsobů provedení exekuce, tj. exekuce na movité jmění, exekuce na peněžité pohledávky a exekuce na nemovité plnění. A část druhá, která se zabývala exekučními úkony k zajištění peněžitých pohledávek.³

1.4. Exekuční řízení za první republiky

Roku 1918 vydáním Základního zákona o zřízení československého samotného státu vzniká Československá republika, zvaná První republika. V této době se vyvíjel i exekuční řád, kdy proběhly právní úpravy v procesním právu. Pojem výkon rozhodnutí byl pojmem novým, který nahrazoval ustálený pojem exekuce. Řízení exekuční se tudíž mění na řízení vykonávající.

„ Výkon rozhodnutí byl zásadně omezen na exekuci speciální, ať pro peněžitá či nepeněžitá plnění. Speciální exekuce nadále vycházela ze struktury sporného řízení, byť se nový občanský soudní řád pokládal za základ jednotnosti řízení, avšak s existencí dvou stran nemohl nic učinit ani v řízení

---

³WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. Soudní exekuce. Praha: Wolters Kluwer, 2016. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). s. 36 – 37 ISBN 9788075524270

nalézacím, ani v exekuci. Stejně tak byl zachován dispoziční princip, jenž byl doplněn principem oficiality, resp. Přísné hospodárnosti; soud má provést výkon co nejrychleji. ,,

V této době narážíme na nový výčet exekuce na peněžité plnění. Tím je nová úprava srážek ze mzdy, příkázání pohledávky a prodej věcí s movitým a nemovitým charakterem.⁴

Po dobu 2. světové války byly vydány různé normy, ale nebyl jimi vývoj procesního práva, tudíž ani exekučního nijak ovlivněn.

Po válce nadále platil v Československu právní řád z první republiky, a to Rakousko-uherské právní předpisy.

Dne 9. května byla přijata nová Ústava, kdy úkolem ministerstva spravedlnosti bylo zrušení tehdejšího právního řádu a vytvoření právního řádu socialistického. Exekuční řízení a celé občanské právo bylo zreformováno do jednoho kodexu. Do kodexu občanského soudního řádu, který platil do roku 1963, kdy byl vydán civilně procesní kodex. č.9 Sb. ze dne 4. prosince 1963. Exekuční řízení bylo upraveno v části páté. Tento vývoj ovšem neměl vliv na exekuční řízení.

1.5. Situace po roce 1989

Revoluce přinesla řadu změn. Zvolnění ekonomiky vedlo k velkému nárůstu majetkoprávních sporů. To vedlo ke zpomalení soudních řízení jak nalézacích, tak i vykonávacích. Dotýkalo se to jak procesních stran, které se domáhaly svých práv, tak postupem času si tuhle skutečnost začal uvědomovat i zákonodárce.

Proto po vzoru zejména Slovenské republiky, ale také Maďarska či Polska, přijímá Česká republika ,v září roku 2001, zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti nazýván exekuční řád. V platnost přichází i nový vykonavatel. A to soudní exekutor, založen na principu ,, Jakákoliv činnost exekutora začíná tam, kde končí činnost soudu v nalézacím řízení.,, To vedlo k rozšíření právního řádu o další typ exekuce, a to exekuce prováděná soudními exekutory. Nejnovější a zároveň největší novelou exekučního řádu byla novela účinná od 1. ledna 2013. Novinkami této novely je například předžalobní výzva, povinné slučování exekucí, exekuce na bankovní účet, plat či mzdu manžela(V souvislosti se zákonem č.139/2015 dochází ke zrušení exekuce na mzdu manžela) . Další novinkou je také exekuce a dražba na členská práva v družstevních bytech a na podíly v obchodních společnostech atd.⁵

---

⁴WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. Soudní exekuce. Praha: Wolters Kluwer, 2016. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). s. 36 – 37 ISBN 9788075524270

⁵WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. Soudní exekuce. Praha: Wolters Kluwer, 2016. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). s. 36 – 37 ISBN 9788075524270

2. EXEKUCE OBECNĚ A JEJÍ DRUHY

V praxi se běžně setkáváme s termíny exekuce a výkon rozhodnutí. Do sedmdesátých let dvacátého století se standardně používal pojem exekuce, ovšem s vydáním občanského soudního řádu v roce 1963, se zavedl termín výkon rozhodnutí. Jednalo se o zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů. K používání termínu exekuce se znovu přiklání zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů. Termín výkon rozhodnutí je dodnes stále používán občanským soudním řádem v hlavě šesté nazvané jako výkon rozhodnutí. V praxi se ale spíše setkáváme, že i pro výkon rozhodnutí používáme pojem exekuce.

Exekucí (z latinského *exsecutio* - vykonání, provedení) neboli výkonem rozhodnutí se rozumí postup, kdy je uskutečněno právo na plnění, jež bylo oprávněnému uznáno vykonatelným rozhodnutím soudu nebo jiného státního orgánu. Tato skutečnost ovšem nebyla povinnou stranou poskytnuta dobrovolně, proto musí být prosazena donucujícími prostředky státní moci.

Podstatou exekučního řízení je exekuční titul. Exekuční titul je především rozhodnutí ve věci, tedy rozhodnutí, kterým správní orgán v určité věci zakládá, mění nebo ruší práva anebo povinnosti jmenovitě určené osoby (konstitutivní rozhodnutí) nebo v určité věci prohlašuje, že taková osoba práva nebo povinnosti má anebo nemá (deklaratorní rozhodnutí) – viz § 67 odst. 1.⁶

V České republice dělíme exekuce na několik základních druhů, a to podle toho, pod jaký právní předpis spadá. Jsou to:

1. Exekuce soudní (civilděprávní), která se řídí občanským soudním řádem

Exekuce soudní rozlišujeme ještě na dva druhy, a to podle toho, zda je exekuce prováděná:

* soudy - základní upravující normou upravující výkon rozhodnutí je zákon č. 99/1963 Sb., ve znění pozdějších předpisů a vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy, ve znění pozdějších předpisů

* soudním exekutorem - upraveno zákonem č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád)

2. Exekuce správní (správněprávní) upravena správním řádem, zákonem č. 500/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů

3. Exekuce daňová - prováděná správcem daně dle zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád

---

⁶ JUDr. Mgr. Luboš Jemelka, Mgr. Klára Pondělíčková, Mgr. Ing. David Bohadlo Správní řád, 1. vydání. Praha: 2008, 616 s.

4. Exekuce trestněprávní - upravena zákonem č. 141/1961 Sb., trestní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Zákony č. 500/2004 Sb. správní řád, zákon 280/2009 Sb. daňový řád, zákon č. 99/1963 Sb. občanský soudní řád a zákon 120/2001 Sb. exekuční řád jsou čtyři klíčové zákony pro konkrétní exekuci. Ovšem podpůrným zákonem při provádění i jiných exekucí než soudních je občanský soudní řád.⁷

Exekucí soudní, a to exekucí vykonávanou soudy i exekucí vykonávanou soudními exekutory a exekucí správní se budu rozsáhleji zabývat v následujících kapitolách. Exekuci daňovou a exekuci trestněprávní jsem uvedl z důvodu úplného rozdělení jednotlivých druhů exekuce. Ve své práci se nebudu zabývat rozpracováním těchto dvou exekucí.

---

⁷TRIPES, Antonín. Exekuce v soudní praxi. Praha: C.H. Beck, 2006, s. 836 ISBN 80-717-9489-9

3. EXEKUCE SOUDNÍ

V této kapitole se budu zabývat exekucí soudní, kterou se budu snažit popsat podrobně a vysvětlit její význam.

Exekuce soudní se rozděluje podle toho, zda je vykonávaná soudy nebo soudním exekutorem. Budeme se zde potkávat jak s pojmem exekuce, tak s označením výkon rozhodnutí. Soudní exekuce se nejčastěji přiklání k exekuci na movité věci. Soudní exekutor může provádět exekuci vícero způsoby a to klidně i paralelně. Jelikož je soudní exekutor mistrem ve svém oboru, sám bude nejlépe vědět jakou exekuci vůči povinnému v daném případě použít.

3.1. Předpoklady exekuce

Exekuční řízení podmiňuje, že se musí splnit souhrn určitých podmínek stanovené zákonem. Rozhodnutí nebo jiná listina, vydaná oprávněným orgánem, která slouží jako podklad k exekuci, se nazývá vykonatelný exekuční titul. Bez exekučního titulu nelze exekuční řízení nařídit ani provádět, a to platí jak u exekuce občanskoprávní, daňové tak i správní. Další zásadní předpoklad pro nařízení exekuce nastává v momentě, kdy nebyli splněny povinnosti uložené právě exekučním titulem.

* Procesní podmínky

- * návrh na řízení výkonu rozhodnutí (§ 261 odst. 1 OSŘ)
- * pravomoc soudu (§ 251, § 274 OSŘ)
- * příslušnost soudu (§ 252 OSŘ)
- * způsobilost být účastníkem řízení (§ 19 OSŘ)
- * procesní způsobilost (§19, § 20, § 254 OSŘ)
- * průkaz plné moci (§ 24 a násl., § 254 odst. 1 OSŘ)
- * překážka věci zahájené nebo rozsouzené (§ 83, § 159a, § 254 odst. 1 OSŘ)

Aby vykonávací řízení mohlo vůbec začít, musí být splněny podmínky řízení. Ty jsou velice podobné s podmínkami, které platí u řízení nalézacího.

Podmínky rozděluje na podmínky odstranitelné a neodstranitelné. Mezi odstranitelné podmínky patří nedostatečné zplnomocnění a nedostatečnost procesní způsobilosti. K neodstranitelným podmínkám náleží nedostatečnost pravomoci soudu, nedostatečnost věcné příslušnosti, způsobilost účastníka řízení, překážka věci zahájené nebo překážka věci rozsouzené.

I zde se proto uplatňují ustanovení o procesních důsledcích toho, není-li některá z těchto podmínek splněna (§ 103 občanský soudní řád), neboť podle § 254 odst. 1 občanský soudní řád, na výkon rozhodnutí se užije ustanovení předcházejících částí, není-li v této části uvedeno jinak.⁸

Návrh na řízení výkonu rozhodnutí

Zásadní a nejdůležitější procesní podmínkou je *návrh* nařízení exekuce (§ 261 odst. 1 občanský soudní řád)⁹. Tato podmínka musí být vždy splněna. Pokud splněna není, exekuční řízení nemůže být zahájeno. Návrh nařízení exekuce vzniká vždy na podnět oprávněného. Tento návrh v prvé řadě musí obsahovat obecné náležitosti podání, ty jsou uvedené v § 42 odst. 4 a náležitosti návrhu na zahájení řízení uvedené v § 79 odst. ve větě druhé.¹⁰ Obsahové náležitosti, jsou stanoveny, musí obsahovat čeho a z jakého důvodu se oprávněný domáhá a jaký nárok požaduje. Vedle těchto náležitostí musí návrh také obsahovat (podléhá § 261 OSŘ) další určité body.

Pokud se jedná o návrh na výkon rozhodnutí k zaplacení peněžité částky, musí oprávněný uvést jakým způsobem má být výkon rozhodnutí proveden. Například srážkami ze mzdy, prodejem movitých věcí, postiženým majetkových práv a další.

V momentě, kdy jsou výkonem rozhodnutí srážky ze mzdy, musí oprávněný v návrhu označit vůči komu má povinný nárok na mzdu. Ten kdo mu vyplácí mzdu.

V případě výkonu rozhodnutí příkázáním pohledávky z účtu peněžního ústavu, označí se v návrhu peněžní ústav a číslo účtu povinného. Pokud má povinný více bankovních účtů, označí se všechny a udá se, dle jakého pořadí se bude pohledávka odepisovat.

Při výkonu rozhodnutí příkázáním jiné peněžité pohledávky, označí se v návrhu osoba, vůči které má povinný pohledávku.

Pokud nejsou všechny tyto náležitosti splněny, soud vyzve navrhovatele k odstranění těchto vad. S tímto upozorněním je uvedeno i poučení, že v případě neodstranění uvedených nedostatků bude řízení zastaveno.

Návrh může být podán několika způsoby. Těmi jsou podání návrhu písemně, telegraficky anebo faxem. Dále může být v zákonem stanovených případech návrh podán i ústně do protokolu, tento způsob podání návrhu podléhá § 42 odst. 1 OSŘ. Návrh může být podán také v elektronické podobě s elektronickým podpisem. Tento způsob podání návrhu se řídí zvláštními předpisy.

---

⁸ZAHRADNÍKOVÁ, Radka et al. Civilní právo procesní. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. 565 s. ISBN 978-80-7380-437-4

⁹Dále jen OSŘ

¹⁰JUDr. Jaroslav Bureš, JUDr. Ljubomír Drápal, JUDr. Zdeněk Krčmář, a kolektiv, Občanský soudní řád, 7. vydání, 2006, s 1 - 1818

Vzorový návrh pro zahájení řízení výkonu rozhodnutí¹¹

Exekutorský úřad Praha 5
JUDr. Ondřej Hanák, Ph.D.
Malátova 645/18
150 00 Praha 5

V ..... dne .....

Oprávněný:

..... (**jméno, příjmení adresa, r.č., firma, sídlo, IČ**)
(dále také "oprávněný")

Povinný:

.....(**jméno, příjmení adresa, r.č., firma, sídlo, IČ**)
(dále také "povinný")

Exekuční návrh

**podle § 35 zákona č. 120/2001 Sb.,
o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád)**

Přílohy:

- 1) stejnopis (originál) či opis (úředně ověřená kopie) exekučního titulu s vyznačenou doložkou právní moci a vykonatelnosti**
- 2) plná moc**
- 3) osvědčení o registraci plátce DPH**

---

¹¹Vzorový návrh pro zahájení řízení výkonu rozhodnutí

I.

Na základě exekučního titulu - ..... č.j. .... vydaného ..... dne ....., jenž nabyl právní moci dne ..... a je vykonatelný dne..... (dále jen "exekuční titul"), byla povinnému uložena povinnost spočívající v zaplacení pohledávky ve výši ....., - Kč a jejího příslušenství oprávněnému.

Důkaz:

- exekuční titul ze dne ..... č.j. .... s vyznačenou doložkou právní moci a vykonatelnosti.

II.

Povinný do dne podání tohoto návrhu dle předmětného vykonatelného exekučního titulu *splnil pouze část / *nesplnil ani část vymáhané povinnosti a k dnešnímu dni dluží částku ve výši ....., -Kč s příslušenstvím.

* nehodící se škrtněte

III.

Oprávněný navrhuje, aby soud pověřil vedením exekuce k vymožení pohledávky a jejího příslušenství podle exekučního titulu soudního exekutora JUDr. Ondřeje Hanáka, Ph.D., Exekutorský úřad Praha 5, se sídlem Malátova 645/18, Praha 5 – Smíchov.

IV.

Oprávněný prohlašuje, že pro vymáhanou povinnost nebylo zahájeno jiné exekuční řízení podle zákona 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů.

Oprávněný sděluje o majetku povinného**.....

** uveďte dle možností

V.

Oprávněný nežádá o vyznění při případném provádění mobiliární exekuce proti povinnému.

VI.

Na základě shora uvedených skutečností oprávněný navrhuje, aby soud rozhodl takto:

Soud pověřuje vedením exekuce, podle vykonatelného exekučního titulu č.j. .... vydaného ..... dne ....., jenž nabyl právní moci dne ....., proti povinnému k vymožení povinnosti zaplatit oprávněnému:

- pohledávku ve výši ....., - Kč,
- úroky z prodlení .....
- náhradu nákladů řízení ve výši ....., - Kč

a k vymožení povinnosti uhradit oprávněnému náklady spojené s exekucí a soudnímu exekutorovi náklady exekuce JUDr. Ondřeje Hanáka, Ph.D., soudního exekutora, Exekutorský úřad Praha 5, Malátova 645/18.

---

navrhovatel (oprávněný)

Pravomoc soudu

V momentě, kdy má soud jasno, že je v tomto konkrétním případě pravomoc soudu dána, může se začít ve věci jednat a nadále v řízení pokračovat. Charakter výkonu rozhodnutí pro soudní pravomoc je podrobněji určen v ustanovení § 274 OSŘ.

Příslušnost soudu

Další procesní podmínkou je příslušnost soudu. Soud tuto podmínku musí prozkoumat ještě před nařízením výkonu rozhodnutí. Tato příslušnost je jak místní, tak věcná.

Místní příslušnost (§ 252 odst. 1 OSŘ)

Nemá-li povinný obecný soud nebo jeho obecný soud není v České republice, je k nařízení a provedení výkonu rozhodnutí příslušný soud, v jehož obvodu povinný má majetek; jde-li o výkon rozhodnutí přikázání pohledávky, je příslušný obecný soud, banky nebo jiného dlužníka povinného, popřípadě soud v jehož obvodu má zahraniční dlužník povinného umístěn v České republice svůj závod nebo organizační složku svého závodu.¹²

Věcná příslušnost (§ 9 odst. 1 OSŘ)

Jedná se o ustanovení, které se zabývají věcnou příslušností soudu, to znamená řešením otázky, ve kterém sporu je příslušný soud prvoinstanční, tedy okresní a ve kterém sporu soud krajský.

Způsobilost být účastníkem řízení (§ 19 OSŘ)

Zákonem určenými účastníky jsou oprávněný a povinný. Ten, kdo podává návrh na nařízení výkonu rozhodnutí je oprávněný, naopak ten, který je v návrhu označen jako dlužník, je povinný.

Způsobilostí být účastníkem řízení se rozumí způsobilost mít procesní práva a povinnosti, které zákon přiznává účastníkům. Jde o způsobilost být subjektem procesněprávního vztahu jakožto jednoho ze základních předpokladů pro vznik procesněprávního vztahu v zahájeném občanském soudním řízení.¹³

---

¹²§ 252 odst. 2 zákon č. 99/1963 Sb. OSŘ

¹³ZAHRADNÍKOVÁ, Radka et al. Civilní právo procesní. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. 565 s. ISBN 978-80-7380-437-4

Procesní způsobilost (§ 19, § 20, § 254 odst. 1 OSŘ)

Procesní způsobilostí se rozumí možnost samostatně konat procesněprávní úkony a samostatně nakládat v řízení před soudy, správními úřady a jinými orgány veřejné moci. Třeba v případě podání žaloby.

Průkaz plné moci (§ 24 OSŘ)

Na základě předložení plné moci se účastníci řízení mohou nechat zastupovat dále v řízení, tím kdo byl zvolen na základě plné moci. V momentě nepředložení plné moci, soud musí účastníka vyzvat k jejímu předložení. Tato skutečnost spadá pod odstranitelné podmínky řízení.

Překážka věci zahájené (litispence - lis pendens, lat. spočívající spor)

Je to neodstranitelná podmínka v řízení podle § 83 OSŘ. V zahájení dalšího řízení v procesním právu zabraňuje řízení o stejné věci (identický předmět řízení a identičtí účastníci řízení), již u jiného soudu.

Překážka věci rozsouzené (res iudicata)

Věcí rozsouzenou nazýváme spor, který byl ukončen soudním výrokem, uskutečňuje se buď odsuzujícím nebo zprošťujícím rozsudkem.

*Res iudicata dicitur; quae finem controversiarum pronuntiatione i iudicis accipit; quod vel condemnatione vel absolute contingit.*¹⁴

Spadá do podmínek neodstranitelných. Zakládá se na tom, že jakmile bylo ve stejné (totožné) věci již pravomocně rozhodnuto, nemůže tato věc být projednávána znovu.

3.2. Exekuční titul

Exekuční titul je společný pro všechny druhy exekucí, jak pro exekuce soudní, tak pro exekuce správní.

Exekučním titulem se rozumí začátek exekuce vůbec. Je to oprávnění nebo jiná listina, která slouží věřiteli jako podklad pro exekuci. Typickým exekučním titulem je rozsudek, usnesení, platební rozkaz, směnečné platební rozkazy a soudem schválené smíry, ukládající povinnost jednomu z účastníků.

---

¹⁴Modestinus, Digesta 42, 1, 1

Exekučními tituly jsou:¹⁵

- a) vykonatelná rozhodnutí soudů a jiných orgánů činných v trestním řízení, pokud přiznávají právo nebo postihují majetek
- b) vykonatelná rozhodnutí soudů ve správním soudnictví
- c) vykonatelná rozhodnutí rozhodčích komisí a smírů jimi schválených
- d) vykonatelná rozhodnutí státních notářství a dohod jimi schválených
- e) notářských zápisů se svolením k vykonatelnosti sepsaných podle zvláštního zákona
- f) vykonatelných rozhodnutí a jiných exekučních titulů orgánu veřejné moci
- g) rozhodnutí orgánů Evropských společenství
- h) jiných vykonatelných rozhodnutí, schválených smírů a listin, jejichž soudní výkon připouští zákon.¹⁶

Avšak zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti popisuje v ustanoveních docela jiný výčet exekučních titulů.¹⁷

- a) vykonatelná rozhodnutí soudu nebo exekutora, pokud přiznává právo, zavazuje k povinnosti nebo postihuje majetek
- b) vykonatelná rozhodnutí soudu a jiného orgánu činného v trestním řízení, pokud přiznává právo nebo postihuje majetek
- c) vykonatelný rozhodčí nález
- d) notářský zápis se svolením k vykonatelnosti
- e) vykonatelná rozhodnutí orgánu veřejné správy, včetně platebních výměrů, výkazů nedoplatků ve věcech daní a poplatků a jiných rozhodnutí, jakož i vykonatelný smír
- f) vykonatelná rozhodnutí a výkaz nedoplatků ve věcech nemocenského pojištění a sociálního zabezpečení
- g) jiná vykonatelná rozhodnutí a schválené smíry a listiny, jejichž výkon připouští zákon

---

¹⁵Dle § 274 OSŘ

¹⁶BUREŠ, Jaroslav. Občanský soudní řád: Komentář. 7.vyd. Praha: C. H. Beck, 2006, s 1494 ISBN 80-7179-378-72

¹⁷Dle § 40 exekučního řádu

3.3. Exekutor a jeho činnost, Exekutorská komora ČR

Exekutor a jeho činnost

Povolání, které zajišťuje provádění exekucí se nazývá soudní exekutor. Soudní exekutor spadá pod Ministerstvo spravedlnosti. Soudním exekutorem může být fyzická osoba, která musí splnit tyto předpoklady.

Soudní exekutor musí být občan České republiky, který je plně způsobilý k právním úkonům, dále dosáhl vysokoškolského vzdělání na právnické fakultě vysoké školy v České republice nebo na zahraniční vysoké škole, která je uznána za stejné vzdělání jako u nás, a to alespoň v magisterském studijním programu. Další podmínkou je trestná bezúhonnost a exekutorská praxe po dobu minimálně tří let. Poté musí splnit exekutorskou zkoušku.

Exekutorskou praxí se rozumí praxe exekutora, exekutorského kandidáta a exekutorského koncipienta. Ministerstvo započítá zcela do exekuční praxe praxi soudce, soudce Ústavního soudu, asistenta soudce, prokurátora, advokáta, notáře, komerčního právníka, státního zástupce, asistenta státního zástupce, justičního čekatele, právního čekatele prokuratury, advokátního koncipienta, notářského koncipienta, notářského kandidáta, právního čekatele státního zastupitelství a právního čekatele u komerčního právníka; z jiné právní praxe může započítat nejvýše dva roky.¹⁸

Exekutorská zkouška je odborná zkouška exekutora stanovena dle § 9 odst. 3. zákona o soudních exekutorech a exekutorské činnosti.

Po složení exekutorské zkoušky je exekutor povinný složit slib a poté je jmenován ministrem spravedlnosti do exekutorského řádu. Znění slibu je: " Slibuji na svoje svědomí a občanskou čest, že budu zachovávat Ústavu České republiky, ústavní a jiné zákony a právní předpisy a budu je uplatňovat jako soudní exekutor podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, při výkonu exekuční činnosti budu postupovat nezávisle a spravedlivě a budu zachovávat povinnost mlčenlivosti o všech skutečnostech, o kterých se dozvím v souvislosti s vykonáváním exekuční nebo další činnosti exekutora. "¹⁹ Po složení slibu je exekutor povinen uzavřít smlouvu o pojištění odpovědnosti za škodu.

Nad exekutory dohlíží Ministerstvo spravedlnosti a exekutorská komora. Exekutor se řídí právním řádem, rozhodnutími soudů vydanými v exekučním řízení či řízení o výkonu rozhodnutí a stavovskými předpisy Komory. Exekutor provozuje svou činnost jako svobodné

---

¹⁸Kasíková, M. a kol. Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád). Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2010, 658 s.

¹⁹Převzato z portálu zakony-online.cz

povolání. Nejenže řídí svůj exekutorský úřad, v první řadě ale provádí exekuce na základě rozhodnutí soudu. Také sepisuje exekutorské zápisy. S exekuční činností smí dále poskytovat právní odbornou pomoc a také brát do úschovy peníze, listiny a jiné movité věci. Další jeho činností je provádění dražeb, zjišťování a správa majetku v trestním řízení či doručování písemností soudu. V momentě, kdy soudní exekutor nemůže z důvodu nemoci nebo jiného vážného důvodu vykonávat svoji činnost, je předem určený, jménem exekutora, zástupce. Tím může být například exekutorský koncipient, exekutorský kandidát nebo další jeho zaměstnanci.

Exekutor ke svému povolání užívá při své činnosti exekutorský průkaz, pečetidlo, razítko, které obsahuje jméno, příjmení a titul exekutora, označení soudního exekutora, dále sídlo, státní znak České republiky. Tyto náležitosti jsou vydány Exekutorskou komorou.

Zánik exekutorského úřadu zaniká na základě několika kritérií. Jednou z nejčastějších bývá úmrtí exekutora, prohlášení exekutora za mrtvého. Dále pak odvoláním exekutora nebo v případě, že exekutor pozbyl státní občanství České republiky, v momentě kdy byl zbaven způsobilosti k právním úkonům nebo když mu byla tato způsobilost omezena. A také v případě, kdy bylo uloženo kárné opatření pro odvolání exekutora nebo kdy byl exekutor odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody.

Exekutorská komora ČR

Exekutorská komora sídlí v Praze, konkrétně Na Pankráci 1062/58, 140 00 Praha 4. Jedná se o stavovskou organizaci a je orgánem profesní samosprávy sdružující soudní exekutory. Byla zřízena v roce 2001 a původně sídlila jen v Brně. Od podzimu roku 2012 byla zřízena pobočka v Praze a od roku 2013 se její sídlo přesunulo zcela do Prahy.

Exekutorská komora dohlíží na soudní exekutory, kteří jsou povinni být jejími členy. Kontroluje jejich činnost, výběr nových exekutorů, vedení evidence jejich stavu. Struktura Exekutorské komory je upravena v exekučním řádu. Exekutorská komora vydává periodikum, obsahující odborné články zabývající se problematikou exekuční činnosti. Toto periodikum se nazývá Komorní listy a je vydáváno čtvrtletně. Dále vydává vnitřní předpisy, kterými se stanovují podrobnější pravidla výkonu exekutorských úřadů.

Příjmem komory jsou členské příspěvky, dary a jiné příjmy. Exekutoři jsou povinni platit členské příspěvky. Jejich výši udává sněm exekutorů. Orgány Exekutorské komory jsou sněm, prezidium, prezident, revizní komise, kárná komise, zkušební komise. K dnešnímu dni je prezidentkou Exekutorské komory ČR Mgr. Pavla Fučíková, viceprezidentem je JUDr. Vladimír Plášil, členy prezidia jsou Mgr. Petr Polanský, Mgr. Martin Tunkl a Mgr. Jan

3.4. Průběh exekučního řízení

Exekuční řízení můžeme rozdělit do několika fází. Těmi jsou návrh na nařízení exekuce, nařízení exekuce, provedení exekuce a skončení exekuce. Návrhem na nařízení exekuce jsem se již zabýval v kapitole předpoklady exekuce, tudíž se tímto tématem již nebudu podrobně zabírat. Podrobně se zaměřím na nařízení exekuce, její provedení a ukončení.

Nařízení exekuce

V případě, že je návrh, který byl podán oprávněným, v pořádku, vydá soud do 15 dnů pověření k provedení výkonu rozhodnutí. Nejpozději do 15 dnů od doručení musí exekutor zaslat oprávněnému oznámení o zahájení exekuce. Povinný bude vyrozuměn nejpozději s prvním exekučním příkazem, který musí být doručen do vlastních rukou. Ve vyrozumění nesmí chybět označení exekučního soudu, označení exekutora, který vede exekuci, spisová značka pod kterou je řízení vedeno, označení exekučního titulu a orgánu či osoby, kterou byl vyhotoven, označení oprávněného a povinného, označení povinnosti, která má být vykonána, podpis, datum a poučení.

Od tohoto momentu je povinný nakládat se svým majetkem pouze na základě běžné obchodní a pracovní činnosti, na základě běžného opotřebení a udržování. Nesmí svůj majetek zpeněžit, poškodit nebo jinak znehodnotit. Pokud by tato skutečnost nastala, jedná se o protiprávní jednání.

Pokud povinný splní ve lhůtě třiceti dnů od doručení výzvy vymáhaný nárok, bude jím exekuční řízení považováno za splněné. V momentě, kdy tato povinnost splněna nebude nastává provedení exekuce.

Provedení exekuce

O tom, jakým způsobem bude exekuce provedena rozhoduje exekutor. Nepostačuje-li jeden ze způsobů provedení exekuce k uspokojení oprávněného, lze exekuci v jednom exekučním řízení provést více způsoby, popřípadě i všemi zákonem stanovenými způsoby k

---

²⁰Převzato z portálu ekcr.cz

provedení exekuce více nebo všemi zákonem stanovenými způsoby lze přistoupit současně nebo postupně.²¹

Druhy plnění mohou být buď na zaplacení peněžité částky nebo ukládající jinou povinnost než zaplacení peněžité částky, tzn. exekuce na nepeněžité plnění.

Mezi exekuce ukládající k zaplacení peněžité částky patří:²²

- ⑩ srážky ze mzdy a jiných příjmů
- ⑩ příkázání pohledávky
- ⑩ prodej movitých a nemovitých věcí
- ⑩ postižením závodu
- ⑩ správa nemovité věci
- ⑩ pozastavení řidičského oprávnění

Do exekuce na nepeněžité plnění spadá:²³

- ⑩ vyklizení
- ⑩ odebrání věci
- ⑩ rozdělení společné věci
- ⑩ provedení prací a výkonů

Ukončení exekuce

Způsoby, kterými lze ukončit exekuční řízení jsou:

- ⑩ upuštění od provedení exekuce
- ⑩ zastavení exekuce
- ⑩ odmítnutí nebo zamítnutí návrhu na nařízení exekuce
- ⑩ úspěšné vynucení povinnosti

Upuštění od provedení exekuce nastává v případě, kdy povinný uhradí pohledávku s příslušenstvím a náklady exekuce ve lhůtě stanovené exekutorem.

*Výkon rozhodnutí bude zastaven jestliže*²⁴

---

²¹Dle § 58 odst. 2 zákon č. 120/2001 Sb.

²²Dle § 59 odst. 1 zákon č. 120/2001 Sb.

²³Dle § 59 odst. 2 zákon č. 120/2001 Sb.

²⁴Dle § 268 odst. 1 zákon č. 99/1963 Sb.

- a) byl nařízen, ačkoliv se rozhodnutí dosud nestalo vykonatelným
- b) rozhodnutí, které je podkladem výkonu, bylo po nařízení výkonu zrušeno nebo se stalo neúčinným
- c) zastavené výkonu rozhodnutí navrhl ten, kdo navrhl jeho nařízení
- d) výkon rozhodnutí postihuje věci, které jsou z něho podle § 321 a § 322 vyloučeny nebo majetek, ze kterého nelze vymáhanou pohledávku uspokojit
- e) průběh výkonu rozhodnutí ukazuje, že výtěžek, kterého jím bude dosaženo, nepostačí ani ke krytí jeho nákladů
- f) bylo pravomocně rozhodnuto, že výkon rozhodnutí postihuje majetek, k němuž má někdo právo nepřipouštějící výkon rozhodnutí (§ 267)
- g) po vydání rozhodnutí zaniklo právo jím přiznané, ledaže byl tento výkon rozhodnutí již proveden; bylo-li právo přiznáno rozsudkem pro zmeškání, bude výkon rozhodnutí zastaven i tehdy, jestliže právo zaniklo před vydáním tohoto rozsudku
- h) výkon rozhodnutí je nepřípustný, protože je tu jiný důvod, pro který rozhodnutí nelze vykonat

Odmítnutí nebo zamítnutí návrhu na nařízení exekuce vzniká tehdy, pokud návrh nesplňuje podmínky dané k výkonu rozhodnutí.

V momentě, kdy povinný uhradil, například srážkami ze mzdy, celou pohledávku, její příslušenství a náklady exekuce nastává *úspěšné vynucení povinnosti*. *Exekutor* je povinen rozeslat všem orgánům, které registrovaly dluh povinného, oznámení o skončení exekuce.

3.5. Jednotlivé způsoby exekuce

Rozlišujeme dva způsoby plnění soudní exekuce. A to na plnění peněžité a nepeněžité plnění. Oprávněný je v případě soudní exekuce, sám rozhodnout jakým způsobem plnění bude exekuce provedena.

3.5.1. Exekuce na peněžité plnění

Exekuce na peněžité plnění je vedeno na jednotlivé předměty majetku povinného. Cílem peněžitého plnění je uspokojení oprávněného ze zpeněžení majetkových předmětů povinného.

***Srážky ze mzdy**

Tento způsob vymáhání patří mezi nejčastější způsob výkonu rozhodnutí či exekuce. Hlavní právní úpravou pro srážky ze mzdy je druhá hlava šesté části občanského soudního řádu. Jsou tam vyjmenovány druhy příjmů, jejichž se exekuce týká a výše srážek ze mzdy.

Tímto rozhodnutím lze postihnout nejen mzdu, ale i jiné příjmy. V tomto případě lze dosáhnout nejnaději uspokojení oprávněného. Tento způsob vymáhání lze provést i bez souhlasu zaměstnance. Zaměstnavatel tedy není povinen zaměstnance o exekuci informovat. Tímto rozhodnutím nemůže být ohrožena existence povinného nebo existence jeho rodiny. Nemůže být tedy postižená celá mzda, ale jen její část. Srážkami ze mzdy může být postižen důchod, podpora v nezaměstnanosti anebo jiné pravidelně vyplácené dávky státní sociální podpory. Srážky ze mzdy se odečítají z čisté mzdy, to znamená v momentě kdy byla odečtena daň z příjmů fyzických osob, pojistné na sociální zabezpečení a pojistné na zdravotní péči. Tuto exekuci nařizuje soud zaměstnavateli, aby provedl srážky ze mzdy povinného. Zaměstnavatel přestane odvádět srážky ze mzdy v okamžik uhrazení pohledávky.

Na návrh může soud odložit provedení výkonu rozhodnutí, jestliže se povinný bez své viny ocitl přechodně v takovém postavení, že by neprodlený výkon rozhodnutí mohl mít pro něho nebo pro příslušníky jeho rodiny zvláště nepříznivé následky a oprávněný by nebyl odkladem výkonu rozhodnutí vážně poškozen.²⁵

Zaměstnavatel neprovede srážku ze mzdy ode dne, kdy bylo doručeno usnesení o odkladu. Zaměstnavatel bude pokračovat ve srážkách ze mzdy až mu bude doručen příkaz o pokračování srážek ze mzdy.

I bez návrhu povinného může soud odložit provedení exekuce v takové situaci, kdy lze očekávat, že výkon rozhodnutí bude zastaven.²⁶

Srážky ze mzdy mohou být v takové výši, aby dlužníkovi zůstala základní nezabavitelná částka. Je to částka, kterou tvoří dvě třetiny součtu životního minima a normativních nákladů na bydlení. Výši této částky stanovuje vláda České republiky. Výše normativních nákladů na bydlení je pro rok 2018 (schváleno vládou v ust. § 2 písm. a) nařízení vlády ze dne 29.11.2017 č. 407/2017 Sb.) 5928 Kč. Výše životního minima je stanovena na 3410 Kč. Součtem těchto dvou částek nám vyjde částka, která je nezabavitelnou (exekucí nepostižitelnou) částkou. Jedná se o 9338 Kč.

Pokud dojde ke změně zaměstnavatele nařízení exekuce se vztahuje i na nového plátce mzdy. V případě, kdy má povinný více plátců mzdy, vztahuje se exekuce na všechny

---

²⁵Dle § 266 odst. 1 Občanský soudní řád

²⁶ Dle § 266 odst. 2 Občanský soudní řád

vyplácené mzdy.

* **Příkázání pohledávky**

Jedná se o peněžitý nárok povinného vůči jeho dlužníkovi. Je jiný než nárok na mzdu nebo jiné příjmy. Rozlišujeme několik způsobů příkázání pohledávky. Nejčastějším způsobem výkonu rozhodnutí příkázáním pohledávky je příkaz z účtu u peněžitého ústavu dlužníka. Dále máme příkázání jiné peněžité pohledávky a postižení jiných majetkových práv.

Příkaz pohledávky z účtu u peněžitého ústavu

Příkaz pohledávky z účtu povinného se vztahuje jak na běžný účet, tak i účet vkladový nebo jiný účet vedený v České republice v jakékoliv měně. V momentě, kdy je doručeno všem zúčastněným usnesení, je příkázáno peněžnímu ústavu to, aby nevyplácel povinnému peněžní prostředky, neprováděl na ně započtení ani jinak s nimi nenakládal. Usnesení se posílá všem zúčastněným, tedy dlužníkovi, věřiteli a peněžnímu ústavu. Usnesení musí být nejdříve doručeno peněžnímu ústavu a poté až dlužníkovi. V okamžiku doručení usnesení peněžnímu ústavu zaniká dlužníkovi právo nakládat dle svého se svými peněžními prostředky.

Příkázání jiné peněžité pohledávky

Výkon tohoto rozhodnutí spočívá, v tom, že postihuje pohledávku povinného do výše pohledávky oprávněného. Proveďte se zákazem výplaty pohledávky povinnému. Soud nařídí dlužníkovi, aby se svojí pohledávkou disponoval. V okamžiku doručení o nařízení exekuce, soud přikáže dlužníkovi povinného, aby pohledávku vyplatil povinnému.

Postižení jiných majetkových práv

Výkon rozhodnutí lze nařídit postižením jiného práva než mzdy, peněžité pohledávky nebo nároku uvedeného v § 299 OSŘ, jde-li o právo, které má majetkovou hodnotu a které není spojeno s osobou povinného a je převoditelné na jiného.²⁷ Jedná se například nároky povinného na vydání nebo dodání věci, nároky na vydání věci či peněžité částky ze soudní či notářské úschovy, nárok povinného na vydání movité věci vůči třetí osobě.²⁸

---

²⁷Dle § 320 Občanský soudní řád

²⁸ZAHRADNÍKOVÁ, Radka et al. Civilní právo procesní. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. 565 s. ISBN 978-80-7380-437-4

*** Prodej movitých věcí a nemovitostí**

Pokud nepostačují k uspokojení pohledávky srážky ze mzdy a jiných příjmů anebo příkázáním pohledávky, přikročí exekutor k prodeji movitých věcí a nemovitostí.

Prodej movitých věcí

Prodej movitých věcí upravuje občanský soudní řád, konkrétně § 323- § 334. Důležitou roli zde má soupis. Mnoho lidí si myslí, že exekuce a soupis jsou identické. Není tomu tak. Soupis movitých věcí se provádí na místě, kde se povinný zdržuje, tudíž se vykonává mimo exekutorský úřad. Soupis provádějí vykonavatelé. Soupis movitých věcí nastává v momentě, kdy povinnému nelze srážet ze mzdy nebo z peněžního účtu. Soupis movitých věcí není identický se zabavením věci. Vykonavatel provádí soupis tím, že vypisuje do seznamu konkrétní movité věci, vyznačí je exekuční nálepkou a přiřazuje jim evidenční náležitosti. Věci může nechat na místě, nemusí je hned zabavit. Zabavením, jinak řečeno zajištěním se rozumí fyzické odvezení věcí, jež mají být prodány a výtěžek z prodeje sloužil k zaplacení pohledávky věřiteli. Existují výjimky, které nespádají do výkonu rozhodnutí a tudíž nemůžou být mezi zabavenými věcmi. Jedná se o nezbytné vybavení domácnosti. Záleží ale jen na exekutorovi, které věci uzná jako nezbytnými a které napíše do soupisu. Dále nesmí zabavit věci jako snubní prsten nebo jiné předměty podobného typu, běžné oděvní součásti, zdravotnické potřeby, jež dlužník potřebuje k léčení svých nemocí nebo tělesné vady a hotovost nepřesahující dvojnásobek životního minima.

Prodej nemovitostí

K prodeji nemovitostí se přiklání v době, kdy je pohledávka vyšší hodnoty. Předpokládá se, že nemovitost má větší hodnotu a proto se nedoporučuje k zaplacení menších pohledávek. Tento způsob exekuce se může zdát jako nevhodný, právě z toho důvodu, že vymáhaná částka může být několikanásobně nižší než hodnota nemovitosti. Nemovitými věcmi se rozumí podle § 119 odst. 2 občanského zákoníku, pozemky a stavby spojené se zemí pevným základem. Dražba nemovitosti se vztahuje jak na nemovitost, tak i na její vybavení, její součásti a příslušenství.

Nemovitosti a movité věci se prodávají v dražbě. Řídí se zákonem č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách. Draženy jsou věci zapsané na soupisu a věci zabavené. Nejnižší částkou k dražbě movitých věcí je 1/3 tržní hodnoty dané věci.

*** Postižení podniku**

Při vymáhání vysokých pohledávek byla situace procentuálně neuspokojivá. Díky těmto negativním výsledkům se v roce 2000 stanovil nový způsob vymáhání - prodej podniku (§ 338 f - § 338zr občanský soudní řád). V roce 2013 došlo ke změně, kdy se jedná o postižení podniku. Tento způsob je další k uhrazení peněžité pohledávky. Soud může v průběhu řízení rozhodovat o tom, zda podnik prodat nebo jej nadále spravovat a brát užitky. Vymezení pojmu podnik spadá do § 5, kde je psáno, že podnikem se rozumí soubor hmotných, jakož i osobních a nehmotných složek podnikání.

*** Správa nemovitosti**

Dlužník může exekuci splácet z pronájmu nemovitostí, aby zamezil dražbě nemovitosti. Jedná se o nový typ exekuce, který uvádí zákon č. 396/2012 Sb.

*** Pozastavení řídičského oprávnění**

Jedná se o výkon rozhodnutí, kdy exekutor může odebrat neplatičům výživného řídičský průkaz. Exekuční příkaz k pozastavení řídičského oprávněný povinného může exekutor vydat pouze tehdy, jestliže je v exekuci vymáhán nedoplatek výživného na nezletilé dítě anebo na zletilé dítě do 26 let věku, které se soustavně připravuje studiem na své budoucí povolání.²⁹

*** Zřízení soudcovského zástavního práva na nemovité věci**

Zřízení soudcovského zástavního práva na nemovité věci má zajišťovací funkci, kdy nepředstavuje přímé uspokojení pohledávky, ale právní předpoklad, že v budoucnosti bude pohledávka vymáhána.

---

²⁹Dle § 71a exekučního řádu

3.5.2. Exekuce na nepeněžitá plnění

Exekuce na nepeněžitá plnění je způsob exekuce, kdy má dlužník jinou povinnost než zaplacení peněžité pohledávky. Dlužník musí něco vykonat, strpět anebo se nějakého jednání zdržet.

Tuto exekuci dokážeme provést čtyřmi způsoby. Jsou jimi vyklizení, odebrání věci, rozdělení společné věci a provedení prací a výkonů.

***Vyklizení**

Jedná se o vyklizení bytu nebo místnosti povinného, jenž dlužník neoprávněně obývá. Postup při výkonu rozhodnutí vyklizení se liší podle toho, zda za vyklizovaný objekt musí být podle vykonávaného rozhodnutí zajištěna bytová náhrada nebo přístřeší, anebo zda byla povinnost k vyklizení uložena bez takové náhrady.³⁰

Vyklizení bez náhrady

U povinnosti vyklidit byt bez náhrady běží povinnému lhůta patnácti dnů od nabytí právní moci rozsudku. Minimálně pět dní před provedením exekuce musí být oprávněný, vykonavatel a příslušný orgán obce vyzooměn o provedení exekuce. Výkon rozhodnutí se realizuje vyklizením veškerých věcí patřících dlužníkovi a příslušníkům jeho domácnosti. Na základě práva povinného se vykáže z bytu jak povinný, tak všichni kdo se tam s ním zdržují. Vyklizené věci se odevzdají povinnému nebo zletilému příslušníkovi rodiny. V případě, že není nikdo od povinného přítomen, předají se věci na náklady povinného do úschovy obci nebo jinému vhodnému schovateli. Tam budou uschovány po dobu šesti měsíců, následně můžou být prodány.

Vyklizení bytu se zajištěním bytové náhrady

Vyklizení bytu se zajištěním bytové náhrady spadá pod § 343 - 345 občanský soudní řád. Podmínkou nařízení výkonu je zajištění bytové náhrady prisouzené vyklizovanému. To, že oprávněný zajistil náhradní bytovou jednotku povinnému, musí oprávněný prokázat. Pokud oprávněný takto neprovede, není možné začít výkon rozhodnutí. Povinný musí být patnáct dní

---

³⁰ZAHRADNÍKOVÁ, Radka et al. Civilní právo procesní. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. 565 s. ISBN 978-80-7380-437-4

před výkonem rozhodnutí vyrozuměn o tom, kdy bude vyklizení provedeno. Náhradní byt musí být rozlohově a vybaveností přiměřený nájemci a členům jeho domácnosti. To znamená, že musí být podle místních podmínek rovnocenný bytu, který má být vyklizen. Jedná se o rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR z roku 2001.³¹

*** Odebrání věci**

Pokud rozhodnutí, jehož výkon se navrhuje, obsahuje to, že povinný má vydat nebo dodat oprávněnému věc, soud se postará o výkon rozhodnutí s odebráním věci. Povinnému se odebere věc se vším svým vybavením a odevzdá se oprávněnému. Jestliže je u odebrané věci potřeba k provozu nějaká listina, odebere se i tato listina povinnému a předá se oprávněnému. Povinný bude vyrozuměn o odebrání věci v momentě, kdy vykonavatel přijde věc odebrat. Naopak oprávněný bude soudem vyrozuměn předem. Odebrání věci nemůže být provedeno v momentě absence oprávněného nebo jeho zástupce.

*** Rozdělení společné věci**

Pokud do výkonu rozhodnutí spadá věc, která má dva a více vlastníků, musíme ji buď prodat a mezi vlastníky rozdělit výtěžek anebo pokud jde věc reálně rozdělit, tak se tato věc rozdělí rozhodnutím soudu. Toto rozdělení není časté, jelikož většinou není možné provést výkon rozhodnutí jinak než prodejem. U nemovitostí jde o reálné rozdělení budov a pozemků.

*** Provedení prací a výkonů**

Rozhodnutí soudu může obsahovat to, že povinný má pro oprávněného vykonat nějakou práci. Může jí vykonat sám povinný anebo jí může vykonat někdo jiný, na náklady povinného.

Pokud práci za povinného odvede někdo jiný jedná se o zastupitelné plnění. Nezastupitelné plnění je takové, kdy může být učiněno pouze povinným osobně.

---

³¹Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, spis. zn. 20 Cdo 605/2001, převzato z www.nsoud.cz

4. EXEKUCE SPRÁVNÍ

Další kapitolou je kapitola o exekuci správní. Dobrá správa se má starat o to, aby správními orgány uložené povinnosti byly řádně a včas splněny. Nejsou-li, následuje státní donucení, které by mělo ke splnění vést.³² Na zahájení správní exekuce je potřeba podat návrh. Návrh na zahájení exekuce může podat i libovolná osoba, které bylo správním rozhodnutím určité právo přiznáno. Návrh se předkládá k exekučnímu správnímu orgánu, většinou jím je obecní úřad obce, krajský úřad nebo jiný správní úřad.

Provedení správní exekuce rozlišujeme na exekuci na peněžité plnění a exekuci na nepeněžité plnění. Exekuce na peněžité plnění se řídí zákonem č. 280/2004 Sb., daňový řád. Nepeněžité plnění upravuje zákon č. 500/2004 Sb., správní řád.

4.1. Předpoklady exekuce

Pro zahájení exekučního řízení musí být splněny určité parametry stanovené zákonem. Tyto zásady nazýváme procesními podmínkami. Pokud tyto podmínky nejsou splněny, exekuce nemůže být nařízena ani prováděna.

* Procesní podmínky

- * existence exekučního titulu
- * účastník nesplnil dobrovolně povinnost, která mu byla uložena
- * lhůta, která byla stanovena ke splnění povinnosti uplynula
- * byl podán návrh nebo podnět na správní exekuci
- * příslušnost správního orgánu

Exekuci je oprávněn v prvním případě provádět exekuční správní orgán. Exekučním správním orgánem je správní orgán, který je podle tohoto nebo zvláštního zákona oprávněn k exekuci.³³ Dle § 106 a § 107 Správního řádu se určuje příslušnost exekučních správních orgánů na plnění peněžitá a plnění nepeněžitá.

---

³²HENDRYCH, Dušan. Správní právo: obecná část. 7. vyd. Praha: C.H.Beck. s. 421 ISBN 978-807-4000-492

³³ § 103 odst. 2 Správní řád

4.2. Exekuční titul

Všechny druhy exekuce mají jeden rys, a tím je exekuční titul, který je materiální podmínkou exekuce soudní tak i správní. Jedná se o výkon rozhodnutí vydaný k tomu oprávněným orgánem, ve kterém je uložena povinnost něco splnit, v určeném čase, určené osobě.

Exekuční výzva nebo exekuční příkaz se vydává na základě exekučního titulu, který je ve správní exekuci upravován v § 104 a to jako: vykonatelné rozhodnutí nebo vykonatelný smír.

Aby se smír nebo rozhodnutí staly exekučním titulem musí být vykonatelné. Vykonatelnost se zakládá na jeho vynutitelnosti, většinou státní moci a v momentě, kdy nebylo splněno dobrovolně. Nastává zpravidla po nabytí právní moci rozhodnutí. Orgán správní moci je garantem ochrany veřejného zájmu a je povinen, aby vyplývající povinnosti vymáhal odpovídajícím způsobem.

4.3. Průběh exekučního řízení

Exekuce probíhá v několika určitých postupech, které nakonec vedou k vymožení dobrovolně nesplněné povinnosti. Tyto postupy řídí ty exekuční správní orgány, které k tomu byly určeny. Já se v této kapitole budu zabývat exekuční výzvou, nařízením exekuce, exekučním příkazem, odložením a přerušением exekuce, zastavením exekuce, náklady exekučního řízení a námitkami. Hlavními body průběhu exekuce jsou nařízení, odložení a přerušení a ukončení exekuce.

Exekuční výzva

Posledním možným pokusem exekučního správního orgánu toho, jak docílit dobrovolného splnění povinnosti, před tím, než nařídí exekuci, je zaslání exekuční výzvy. Exekuční výzvu exekuční správní orgán volí pouze v případě, že nehrozí nebezpečí, že účel exekuce nebude zmařen. Exekuční výzva je vydána usnesením a musí obsahovat, o jaké rozhodnutí se jedná, číslo jednacích a datum vyhotovení. Výzva je poslána v písemné formě všem účastníkům řízení. Proti exekuční výzvě nelze podat odvolání, lze pouze podat námitku.

Nařízení exekuce

K nařízení exekuce dojde v momentě, kdy tak rozhodne správní orgán a vydá exekuční příkaz.

V ustanovení § 108 odst. 4 správního řádu se upravují lhůty, v nichž lze exekuci nařídit a nařízenou exekuci provádět. Exekuční správní orgán může nařídit exekuci nejpozději do pěti let poté, co měla být povinnost vyplývající z exekučního titulu dobrovolně splněna. Provádět exekuci může exekuční správní orgán nejpozději do deseti let poté, co měla být povinnost dobrovolně splněna. Skutečnost, že po nařízení exekuce uplynula uvedená desetiletá lhůta, v níž možné exekuci provádět, je důvodem zastavení exekuce, podle něhož exekuční správní orgán prováděnou exekuci zastaví, jestliže po nařízení exekuce zaniklo právo provádět exekuci. Obě uvedené lhůty jsou lhůtami prekluzivními, nelze je tedy prodloužit.³⁴

Na podnět správního orgánu, tedy z moci úřední nebo na návrh účastníka řízení se provádí nařízení exekuce. V případě návrhu účastníka řízení musí návrh obsahovat veškeré náležitosti a formu. Exekuce je zahájena dnem, kdy byla žádost o exekuci doručena správnímu orgánu nebo dnem, kdy správní orgán z moci úřední exekuci zahájil.

Exekuci provádí úředně ověřená osoba, která se musí prokázat písemným pověřením.³⁵

Exekuční příkaz

Exekuční příkaz musí být napsán formou usnesení, musí být napsán srozumitelnou formou, musí obsahovat to, čeho se týká, jaké věci postihuje a způsob, jakým bude exekuce provedena. Musí obsahovat nejenom náležitosti uvedené v § 68 správního řádu, ale také náležitosti, které spadají do § 111 správního řádu. Těmito náležitostmi je označení exekučního titulu, vymezení nepeněžité povinnosti, způsob provedení exekuce, věci a práva, které mají být postiženy a další údaje, pokud je to k exekuci potřebné. Proti exekučnímu příkazu správní řád vylučuje opravný prostředek. Je povolena pouze námitka.

Odložení a přerušení

Dle § 113 správního řádu lze exekuci odložit nebo přerušit ze závažných důvodů usnesením správního orgánům k provedení exekuce. Zejména požádá-li povinný o posečkání

---

³⁴JUDr. Mgr. Luboš Jemelka, Mgr. Klára Pondělíčková, Mgr. Ing. David Bohadlo: Správní řád, 2. vydání. Praha: 2009, 666 s.

³⁵HORIZNKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. Správní právo procesní. 2., aktualiz. vyd., v nakl. Leges vyd. 1. Praha: Leges, 2008, s. 250 ISBN 978-808-7212-011

splnění povinnosti a lze-li z jeho chování mít důvodně za to, že splní svoji povinnost nejpozději ve stejné lhůtě, v jaké může být provedena exekuce.³⁶

Odložení exekuce může být povolena v momentě, kdy povinný zažádá o zaplacení pokuty ve splátkách. Tuto žádost povinného exekuční správní orgán povolí ze závažných důvodů. Také musí exekuční správní orgán určit výši splátek, dobu splácení a vymezit úrok, který bude povinný nucen zaplatit.

Správní orgán také může zcela nebo z části prominout nedoplatek, pokud by jeho vymáhání způsobilo vážné ohrožení výživy dlužníka a osob odkázaných na jeho výživu.³⁷

Zastavení exekuce

Zastavení exekuce upravuje § 115 správního řádu. Prováděnou exekuci zastavuje exekuční správní orgán usnesením z moci úřední nebo na žádost účastníka řízení. Pro zastavení exekuce musí být splněny určité předpoklady. Proti zastavení exekuce se nelze odvolat. Předpokladem k zastavení exekuce je, že po nařízení exekuce povinnost již zanikla, dále, že zaniklo právo provádět exekuci nebo byl zrušen exekuční titul. Dalším bodem může být, že k zastavení exekuce zažádá ten, na jehož žádost byla exekuce nařízena nebo pokud by exekuce byla spojena s mimořádnými nebo nepoměrnými potížemi. Dalšími možnými způsoby zastavení exekuce jsou v případě, pokud by exekuce byla nařízena k vymožení neexistující povinnosti nebo vůči neexistujícímu povinnému, nebo že před nařízením exekuce existoval důvod, pro který exekuci nebylo možno provést.

Náklady exekučního řízení

Tyto náklady hradí dlužník. Náklady povinný nehradí v případě, že exekuce byla zastavena a to z toho důvodu, že byla nařízena k vymožení neexistující povinnosti nebo před nařízením exekuce existoval důvod, pro který exekuci nebylo možné nařídit nebo byla zastavena na žádost toho, kdo o exekuci zažádal.

Náhrada exekučních nákladů spočívá v úhradě paušální částky ve výši 2000 Kč a v náhradě hotových výdajů vzniklých při provádění exekuce. Povinnost nahradit exekuční náklady exekuční správní orgán rozhodnutím uloží povinnému. Hotové výdaje zálohově hradí ze svého rozpočtu exekuční správní orgán.³⁸

---

³⁶§ 111 správní řád

³⁷GROSSOVÁ, Marie. Exekuce na peněžitě plnění v současné právní praxi: Praha: Linde, 2002, s. 99 ISBN80-720-1322-X

³⁸Dle § 116 odst. 3 správního řádu

Námitky

Námitka je zvláštní forma opravného prostředku proti úkonům exekučního správního orgánu. Námitky mohou být podávány nejen na konci řízení, ale i během řízení. Námitky se uplatňují pokud se proti úkonům nelze odvolat a ještě nebyly vykonány. Námitku může podat povinný nebo jiná osoba, které vyplývá povinnost. Většinou se námitka podává proti usnesení, jímž by byla exekuce odložena, přerušena nebo zastavena.

4.4. Jednotlivé způsoby exekuce

Na peněžité plnění se správní řád zaobírá pouze na věcnou příslušnost, jinak se postupuje dle daňového řádu. Tento druh exekučního plnění nemá ve správním řádu žádnou vlastní úpravu. Správní řád se na vymáhání exekuce na peněžité plnění nepoužívá ani podpůrně.

Správní exekuce na nepeněžité plnění se řídí výhradně správním řádem. Jedná se o exekuce k vymožení nepeněžité povinnosti. Lze ji nařídit a provést způsoby, které jsou náhradní výkon, přímé vynucení, uložení donucovacích pokut. Nařízení zda aplikovat náhradní výkon nebo přímé vynucení záleží, zda se jedná o plnění zastupitelné nebo nezastupitelné.

4.4.1. Vymáhání na peněžité plnění

Zákon, který upravuje vymáhání na peněžité plnění se již neřídí správním řádem, nýbrž zákonem, který spadá do řádu daňového. Jedná se o zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád. Správní řád v tomto vymáhání poukazuje jen na správce daně a to v § 106 správního řádu.

Správcem daně se stává správní orgán, kterému to ukládá daňový zákon. Zákon dále uvádí jaký rozsah a působnost pravomocí je správci daně určena.³⁹

Způsoby provedení vymáhání na peněžité plnění rozdělujeme na:

- * Daňová exekuce srážkami ze mzdy
- * Daňová exekuce příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb
- * Daňová exekuce příkázáním jiné peněžité pohledávky

---

³⁹HENDRYCH, Dušan. Správní právo: obecná část. 7. vyd. Praha: C.H.Beck. s. 421 ISBN 978-807-4000-492

* Daňová exekuce prodejem movitých věcí nebo nemovitostí

4.4.2. Vymáhání na nepeněžitě plnění

*** Náhradní výkon**

Náhradní výkon upravuje § 119 správního řádu za předpokladu, že se jedná pouze o zastupitelné plnění. Zastupitelné plnění znamená, že splněná povinnost nemusí být splněna přímo povinným. Příkázaná činnost nebo výkon může za dlužníka splnit, kterákoliv jiná osoba. Pověřenou osobu vybere exekuční správní orgán a pověřená osoba musí dát k provedení výkonu souhlas. V exekučním příkazu musí být přesně uvedeno, kdo náhradní výkon bude plnit a o jaký výkon nebo činnost se jedná. Tyto výkony se provádí pouze na náklady a nebezpečí povinného.

*** Přímé vynucení povinnosti**

Pod způsobu provedení této exekuce spadá vyklizení nemovitosti, stavby, bytu, místnosti nebo jiných prostor nebo odebrání movité věci, nebo předvedení. Upravuje jej § 120 správního řádu.

Vyklizení

Jak už název napovídá, jedná se o vážné zasažení do práv dotyčných osob. Jedná se o vyklizení stavby, bytu, možné je vyklidit pouze i místnost. Správní orgán musí povinného uvědomit, že se bude vyklízet nemovitost nebo její část v jeho vlastnictví a to nejméně pět dnů dopředu. V exekučním příkaze musí být přesně uvedeno o jakou nemovitost nebo část nemovitosti se jedná. Pětidenní lhůta nemusí být dodržena ve zvláštních případech, například v momentě, kdy je stav objektu takový, že by hrozilo například zhroucení stavby. V tomto případě může dojít k přímému ohrožení života a proto se nemusí dodržet pětidenní lhůta, ale dlužník se o exekuci dozvídá až při samotné exekuci. Při vyklizení nemovitosti nebo její částí musí být vždy přítomna nestranná osoba. Za nestrannou osobu se považuje osoba, která nemá s exekučním řízením nic společného a není zde žádná vazba na účastníky. Tato osoba nebo osoby se nestávají účastníky řízení, jen dohlízejí na hladký průběh exekuce. Nestranný účastník musí s přizváním souhlasit a podepsat prohlášení o nestrannosti. Nestrannou osobou nejčastěji bývá úředník obecního úřadu dané obce, policista nebo občan dané obce.

Pokud se vyklízí nemovitost, která ohrožuje lidské zdraví, řídí se touto problematikou také stavební zákon č. 183/2006 Sb. v § 140, kde psáno:

Jestliže jsou závadami na stavbě bezprostředně ohroženy životy nebo zdraví osob či zvířat, anebo má být nařízeno neodkladné odstranění stavby nebo nutné zabezpečovací práce, stavební úřad nařídí všem osobám, které se ve stavbě zdržují, aby ji neprodleně vyklidily. Podle okolností též nařídí, aby ze stavby byla vyvedena zvířata.⁴⁰

V případě, že je potřeba násilně vykázat povinného, správní orgán si musí přizvat policii České republiky. Pokud není policie přítomna, nesmí danou osobu násilně vykázat. Pokud je policie přizvána, musí vždy tuto pomoc poskytnout.

Správní orgán má na starosti, postarat se o to, aby při vyklízení nevznikla žádná škoda. Pokud nějaká škoda vznikne odpovídá za ní právě správní orgán. Pokud povinný odmítá převzít si vyklizené věci, správní orgán má povinnost tyto věci uschovat po dobu šesti měsíců a povinného písemně informovat, kde jsou jeho věci uschovány. Po uplynutí úschovné lhůty správní orgán tyto věci prodá. Ze získané částky z prodeje se uhradí nejdříve náklady na úschovu, poté paušální částka ve výši 2000 Kč a výdaje exekuce.

Odebrání movité věci

Movitá věc, která má být povinnému, nebo tomu kdo ji užívá, odebrána musí být řádně popsána v exekučním příkazu. Tato movitá věc je odebrána správním orgánem, a je odebrána povinnému nebo jakékoliv osobě, která jí má v momentě exekuce u sebe a užívá ji.

Správní orgán nejdříve povinného vyzve k dobrovolnému vydání movité věci, pokud tak povinný neučiní, vyzve oprávněná osoba Policii České republiky nebo strážníka Městské policie, aby věc odňal. Příkaz k exekuci se doručuje povinnému až při samotném odebrání věci. Odebrání věci lze provést i bez přítomnosti dlužníka. Osoba oprávněná správním orgánem převezme zabavenou věc a předá ji do vlastnictví oprávněného.

Osobní prohlídka bytu a jiných nemovitostí

Dle § 126, je v krajní nouzi možná i osobní prohlídka bytu nebo jiné místnosti, kde by se daná věc mohla nacházet, pokud povinný nechce movitou věc dobrovolně vydat a je prokazatelné, že jí má u sebe. Donucovací prostředky jsou použity až v krajní nouzi, to znamená v momentě, kdy již není možné vynutit věc jiným způsobem. Poté osoba pověřená správním orgánem zabavenou věc odevzdá do vlastnictví oprávněného.

---

⁴⁰ Stavební zákon č. 183/2006 Sb. v § 140

Předvedení

Předvedení je upraveno ve správním řádu v § 60.

Jestliže se účastník nebo svědek bez náležité omluvy nebo bez dostatečných důvodů na předvolání nedostaví, může správní orgán vydat usnesení, na jehož základě bude účastník nebo svědek předveden. Písemné vyhotovení usnesení se doručuje orgánům, které mají předvedení provést; úřední osoby, které plní úkoly těchto orgánů, doručí usnesení předváděnému.⁴¹

Předvedení zajišťuje obecní policie, Policie České republiky nebo jiný ozbrojený sbor. Žádost tyto sbory nesmějí odmítnout.

Ukládání donucovacích pokut

Pokud není možné exekuci provést přímým vynucením nebo náhradním výkonem, může správní orgán přistoupit k exekuci uložením donucovacích pokut. U tohoto způsobu provedení se již nevydává exekuční příkaz. Splnění povinnosti je vymáháno postupným ukládáním pokut až do výše nákladů na náhradní výkon. Lhůta, kdy má povinný zaplatit tyto donucovací pokuty, musí být nejméně patnáct dnů od nabytí právní moci. Vybrané pokuty slouží jako příjem do rozpočtu exekučního orgánu

Jelikož se jedná o peněžité plnění, řídí se dále dle daňového řádu.

5. POROVNÁNÍ EXEKUCÍ

V poslední kapitole mé bakalářské práce se budu věnovat komparaci exekucí. Konkrétně exekuce správní a exekuce soudní. Nejdříve se budu zabývat společnými rysy těchto exekucí a posléze rozeberu odlišné prvky.

Prvním hlavním a základním znakem je jejich účel. Exekuce soudní i správní vzniká tehdy, kdy nebyl závazek vůči povinnému naplněn dobrovolně. Jedná se o uspokojení práv oprávněné osoby. Oprávněný se snaží o vymožení svých práv vůči povinnému. V momentě kdy závazek není naplněn dobrovolně, dojde vůči oprávněnému k vynucení ze strany státní správy. Společným rysem exekucí je také to, že proti sobě stojí vždy dva subjekty, a to oprávněný a povinný.

---

⁴¹Dle § 60 Správního řádu

Dalším společným znakem těchto exekucí je exekuční titul. Jedná se o materiální podmínku, která nesmí chybět ani u jedné z exekucí. Jedná se o listinu vydanou k tomu oprávněným orgánem, která má předepsanou formu. V této listině se ukládá určené osobě povinnost plnit něco v určité době.

Rozdílné rysy nalézáme již na začátku exekuce. Tím je jejich právní úprava. Každá z exekucí se řídí jiným zákonem. Máme zde čtyři právní úpravy. Těmi jsou zákon č.500/2004 Sb. správní řád, zákon č. 280/2009 Sb. daňový řád, zákon č. 99/1963 Sb. občanský soudní řád a zákon č. 120/2001 Sb. exekuční řád. Každá z těchto úprav je určena pro jiné dané řízení. Avšak u každé exekuce se používá podpůrně občanský soudní řád. Vzhledem k tomu, že je mnoho právních úprav na určité exekuční plnění, způsobuje to určitou chaotičnost při výkonu rozhodnutí.

Dalším rozdílným rysem je vůbec začátek exekučního řízení a podání návrhu na exekuční řízení. V soudním exekučním řízení podává návrh na exekuci pouze oprávněná osoba. Exekuci správní lze zahájit na žádost oprávněné osoby nebo z moci úřední orgánem státní správy. Avšak exekuci na peněžité plnění, kterou upravuje daňový řád, lze zahájit jenom z moci úřední.

Každá z exekucí má také jiný způsob vymáhání, který preferuje. Jak exekuce soudní, tak exekuce správní má více způsobů provedení výkonu. Stejným znakem je, že se jedná o peněžité a nepeněžité plnění. U exekuce správní je preferován způsob výkonu provedení hlavně srážkami ze mzdy nebo odpisem z účtu. U exekuce soudní převažuje naopak exekuce na movité věci. U exekuce prováděné soudním exekutorem je možné provádět exekuci více způsoby najednou i souběžně. Jelikož prací soudního exekutora je vědět, jak nejlépe postupovat při exekuci, rozhodnutí soudního exekutora vůbec nezávisí na vůli oprávněného. Sám exekutor by měl nejlépe vědět, jakou exekuci vůči povinnému v daném případě použít. Správní exekuce na rozdíl od exekuce soudní dovoluje přizvat k exekuci třetí osoby. Těmi ve většině případů jsou orgány státní správy, notáři, osoby fyzické i právnické. Třetí osoby jsou povinné sdělit informace o majetku povinného.

Dalším rozdílem je, že exekuce správní se týká většinou o vztah správního orgánu a občana, tudíž se jedná o veřejnoprávní vztah. Na rozdíl od exekuce správní se exekuce soudní zabývá vztahy soukromoprávními. Právní úprava u exekuce soudní je proto mnohem mnohočetnější než u úprava exekuce správní.

Dalším základním rozdílem je orgán, který exekuci provádí. Na straně jedné se jedná o správní orgány, finanční územní správu nebo soudy. Tyto orgány jsou hrazeny státem ze státního rozpočtu. Druhým orgánem jsou soudní exekutoři. Jsou to soukromé podnikající fyzické osoby podnikající na vlastní zodpovědnost za účelem zisku. Jejich zisk se odvíjí od počtu získaných exekucí. Proto je logické, že exekuce vykonávané soudními exekutory jsou daleko efektivnější, jen proto, že exekutor vykonává za účelem zisku. Dalším rozdílným faktorem je vzdělanost těchto orgánů vykonávající exekuce. U soudního exekutora je podmínkou právnické vysokoškolské vzdělání a přehled v právních úpravách. Oproti tomu, u exekuce správní vykonávané správními úředníky, není podmínkou právnické vysokoškolské vzdělání. V mnoha případech jsou tyto osoby seznámeny o právních úpravách a výkony svého povolání jen okrajově.

Rozdílem je i použití názvu. Rozlišujeme dvě označení, exekuce a výkon rozhodnutí. Pojem exekuce se používá dle správního, daňového a exekučního řádu. Pojem výkon rozhodnutí vychází z občanského soudního řádu. Pojem exekuce se používal do sedmdesátých let, po vydání občanského soudního řádu v roce 1963 se začalo používat označení výkon rozhodnutí. Pojmy výkon rozhodnutí i exekuce jsou ale naprosto totožné, jedná se spíše o formální rozdíl. V praxi se používá spíše pojem exekuce.

ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce bylo porovnat exekuce soudní a exekuce správní. Exekucí se rozumí postup, kdy je uskutečněno právo na plnění, jež bylo oprávněnému uznáno vykonatelným rozhodnutím soudu nebo jiného státního orgánu. Tato skutečnost ovšem nebyla povinnou stranou poskytnuta dobrovolně, proto musí být prosazena donucujícími prostředky státní moci.

V České republice rozeznáváme exekuci soudní, exekuci správní a exekuci daňovou, kterou můžeme považovat za exekuci správní na peněžité plnění, jež se řídí daňovým řádem. Exekuce soudní upravuje občanský soudní řád a to zákon č. 99/1963 Sb. a také zákon č. 120/2001 Sb. o soudních exekutorech a exekuční činnosti. Exekuce správní upravuje správní řád zákon č. 500/2004 Sb. Pro všechny typy exekucí je občanský soudní řád buď hlavní nebo podpůrnou právní úpravou. Pro exekuci správní pro peněžité plnění, je základní právní úpravou, jak jsem již napsal, daňový řád. Jedná se o zákon č. 280/2009 Sb.

Exekuce soudní je prováděna soudy nebo soudním exekutorem. V soudním exekučním řízení podává návrh na exekuci oprávněná osoba. V tomto řízení se spíše preferuje exekuce na movité věci.

Exekuce správní je vykonávána správními orgány, kdy může být přizvána i třetí osoba. Ve správní exekuci se jedná o vztah správního orgánu a občana, jedná se tedy o veřejněprávní vztah.

Pro mě samotného je nejefektivnější exekuce, exekuce prováděná soudním exekutorem. A to proto, že se soudní exekutor je samostatně podnikající osoba, provádějící exekuce za účelem získání zisku. Tato osoba má logicky větší zájem exekuci vykonat. Také je to osoba, která se v této problematice velmi dobře orientuje, již díky podmínce vysokoškolského titulu v právním odvětví, a tudíž ví nejlépe, jak danou exekuci vykonat.

Velkým problémem se mi jeví to, že zde máme mnoho právních úprav a proto zde vzniká možný střet exekucí. Na povinného je možné provádět několik exekucí najednou ohledně jedné a té samé exekuce.

V poslední době je v České republice pojem exekuce velmi rozšířenou problematikou. Pro mnohé je to velmi citlivé téma. V roce 2017 stoupl počet osob v exekuci o 3.4 procenta než v roce 2016. A to i přesto, že se celoroční nárůst nezaměstnaných snižuje a rostou i mzdy. Mnohým se stejně nepodaří z dluhové pasti dostat. Řešením by dle mého názoru byla jednotná právní úprava a modernizace elektronické podoby evidencí všech exekucí. Dále bych zavedl místní příslušnost soudních exekutorů, kdy by jeden exekutor řešil všechny druhy exekucí povinného, jak správní tak i soudní. Také bych navrhl, při exekuci na srážky ze mzdy,

prodloužit dobu splácní, aby nedocházelo k odrazování povinného od možnosti pracovat. Nyní je vše nastaveno, že čím více člověk vydělá, tím více zaplatí. Proto se často povinný nechává zaměstnávat načerno a převádí svůj majetek na své příbuzné.

Resumé

The aim of this thesis was to compare the execution of court proceedings and execution administrative. Execution means the procedure when is realized right of observance, which was recognised by the court decision or other State authority. However, this fact was not provide voluntarily, therefore must be enforced by the resources of State power.

In the Czech Republic, we make a distinction between the execution of administrative and execution of the tax, which can be considered as the execution of the financial implementation of the tax system. The execution of court proceedings adjusts the Code of Civil Procedure and the law No. 99 / 1963 Coll., and also the law No. 120 / 2001 Coll. about Judicial Executors and Action in Execution. The law No. 500/2004 Coll. adjusts the execution of administrative, too. For all types of execution either the Code of Civil Procedure is the main or subsidiary legislation. For the execution of administrative for cash transactions, the basic legislation, as I already wrote, the law No. 280/2009 Coll., which is called The Tax Regulations.

The execution of court proceedings is carried out by bailiffs. In the execution proceedings, the authorized person submits a proposal. In this process, there is more preferred the execution to movables.

The execution of administrative is carried out by administrative authorities, when may be invited the third person too. The execution is the relationship between administration and citizen, in fact, this is the public law relationship.

For me, the most effective execution is the execution by the judicial executor. The reason in, that the bailiff is self-employed person carried out the execution for the purpose of profit. This person is logically more interested in execution. It's also the person who is very good oriented in this issue, thanks to the requirement of university degree in law, and therefore knows the best way how to do the execution.

The big problem seems to be that we have many laws, and there is a possibility of clash of executions. Then, there is the situation, that there are several executions for the same thing carried out in the same time.

The concept of execution in the Czech Republic is a widespread issue. For many people, it's a very sensitive subject. In 2017, the number of persons in the execution has risen of 3.4 percent more than in 2016. Even though, the annual increase in unemployment is going down and the wages are increasing. Despite, many people are not able to get out of the debt trap. In my opinion, the solution may be the uniform rules of the electronic transaction of all the executions. I would also introduce local jurisdiction of court bailiffs, that one bailiff could do all the executions of one debtor, both kinds - the execution of court proceedings and the execution of administrative. I also suggested, in the deductions from wages, the extended repayment period, in order to discourage the debtor from work. Nowadays, everything is set that the more you earn, the more you pay. Therefore, the debtor

often want to be hired illegally, and also he often transferred his property to his relatives.

POUŽITÉ ZDROJE

Literatura:

TVRDKOVÁ, J. Deset let existence soudních exekutorů. In Sborník vydaný u příležitosti 10. výročí založení Exekutorské komory. Praha: Exekutorská komora České republiky, 2011

BARTOŠEK, Milan. Encyklopedie římského práva. Praha : Academia, 1994. 471 s. ISBN 80-200-0243-X.

WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. Soudní exekuce. Praha: Wolters Kluwer, 2016. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). s. 36 – 37 ISBN 9788075524270

JUDr. Mgr. Luboš Jemelka, Mgr. Klára Pondělíčková, Mgr. Ing. David Bohadlo Správní řád, 1. vydání. Praha: 2008, 616 s.

TRIPES, Antonín. Exekuce v soudní praxi. Praha: C.H. Beck, 2006, s. 836 ISBN 80-717-9489-9

ZAHRADNÍKOVÁ, Radka et al. Civilní právo procesní. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. 565 s. ISBN 978-80-7380-437-4

JUDr. Jaroslav Bureš, JUDr. Ljubomír Drápal, JUDr. Zdeněk Krčmář, a kolektiv, Občanský soudní řád, 7. vydání, 2006, s 1 - 1818

BUREŠ, Jaroslav. Občanský soudní řád: Komentář. 7.vyd. Praha: C. H. Beck, 2006, s 1494 ISBN 80-7179-378-72

KASÍKOVÁ, M. a kol. Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád). Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2010, 658 s.

HENDRYCH, Dušan. Správní právo: obecná část. 7. vyd. Praha: C.H.Beck. s. 421 ISBN 978-807-4000-492

JUDr. Mgr. Luboš Jemelka, Mgr. Klára Pondělíčková, Mgr. Ing. David Bohadlo: Správní řád, 2. vydání. Praha: 2009, 666 s.

HORIZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. Správní právo procesní. 2., aktualiz. vyd., v nakl. Leges vyd. 1. Praha: Leges, 2008, s. 250 ISBN 978-808-7212-011

GROSSOVÁ, Marie. Exekuce na peněžitě plnění v současné právní praxi: Praha: LInde, 2002, s. 99 ISBN80-720-1322-X

Právní předpisy:

Modestinus, Digesta 42, 1, 1

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád

Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekutorské činnosti (exekuční řád)

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád

Zákon č. 280/2004 Sb., daňový řád

Zákon č. 89/ 2012 Sb., občanský zákoník

Zákon č. 183/2006 Sb., stavební zákon

Internetové odkazy:

www.bezplatnapravniporadna.cz

www.reseniexekuce.cz

www.zakony-online.cz

www.ekcr.cz

www.nsoud.cz